

Dosarul nr. 2rac-180/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. V. Pîslariuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodețchi” și de avocatul Ion Leca în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Brodețchi”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Brodețchi”, reprezentată de avocatul Ion Leca împotriva Societății pe Acțiuni „Regia Apă Canal-Orhei” cu privire la anularea facturii fiscale

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodețchi”, reprezentată de avocatul Ion Leca și menținută hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Orhei sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 17 decembrie 2019, SRL „Brodețchi”, reprezentată de avocatul Ion Leca a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Regia Apă Canal-Orhei” cu privire la anularea facturii fiscale.

În motivarea acțiunii a invocat că la 18 iulie 2016, între SRL „Brodețchi” și SA „Regia Apă Canal-Orhei” a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

La 5 iulie 2019/30 iunie 2019, în adresa consumatorului SRL „Brodețchi” a parvenit spre plată factura fiscală seria nr. EAA000475160 privind achitarea pentru serviciu de canalizare și epurare a apelor uzate în volum de 4016,00 m³, în sumă de 202 406,40 de lei.

A comunicat SRL „Brodețchi” că deține mai multe obiecte de comerț și restaurante, genurile de activitate fiind destul de diverse, inclusiv fabricarea pâinii și a produselor de patiserie, fabricarea macaroanelor și produselor analoage, comerțul cu amănuntul în magazinele nespecializate și altele, precum și deservirea cu produse alimentare a mai multor instituții publice, grădinițe, școli și spitalul raional Orhei.

În vederea asigurării activității continue a întreprinderii, a încheiat cu SA „Regia Apă Canal-Orhei” contractul menționat, cu instalarea contoarelor de apă la toate obiectele întreprinderii, inclusiv și la obiectul din str. Șoimarul 3 mun. Orhei, unde întreprinderea are locul său principal de producere pentru deservirea instituțiilor publice.

Dat fiind faptul că întreprinderea SRL „Brodețchi” activează fără întrerupere, din anul 1993, pe lângă conducta de apă potabilă pe care o furnizează pârâta, a mai conectat o conductă de apă (în caz de avarie sau alte calamități naturale) de la fântâna proprie, care se află în apropierea unității de producere din str. Șoimarul 3 mun. Orhei, cu instalarea unui contor.

A precizat SRL „Brodețchi” că mai mult de 90-95 % este asigurată cu apa potabilă din rețea, folosind din fântână în jur la 5 %.

Cantitatea volumului de apă menționată în factura fiscală, se referă la conducta de apă conectată din fântână și s-a acumulat în urma defectării contorului de apă, care nu a fost verificat de către furnizor de mai mulți ani, contrar prevederilor art. 24 din contractul de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă, de canalizare și epurare a apelor uzate, Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare de alimentare cu apă și de canalizare și pct. 66 lit. k) din Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrare al ANRE nr. 271/2014 din 16 decembrie 2015.

A menționat că potrivit raportului de expertiză metrologică nr. 107 din 5 iulie 2019 al Institutului Național de Metrologie, contorul de apă nu corespunde cerințelor pct. 16 din NML 3-08-2017 și anume nu deține marcarea în care să fie descriși parametrii tehnici și metrologici ai mijlocului de marcare.

Din această cauză, contorul nu a putut fi acceptat pentru următoarea etapă de efectuare a măsurărilor.

A evidențiat că la cererea prealabilă adresată SA „Regia Apă Canal-Orhei” privind anularea facturii pentru apa potabilă nefolosită de SRL „Brodețchi”, pârâta nu a reacționat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 329 Cod civil, art. 9, 13 din Legea privind protecția consumatorilor.

A solicitat anularea facturii fiscale seria nr. EAA000475160 din 5 iulie 2019/30 iunie 2019, emisă de SA „Regia Apă Canal-Orhei” privind achitarea pentru serviciu de canalizare și epurare a apelor uzate în cantitate de 4016,00 m³, în sumă de 202 406,40 de lei.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătorei Orhei sediul central, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de RSL „Brodețchi”, reprezentată de avocatul Ion Leca și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că nu există temei de anulare a facturii fiscale seria EAA nr. 000475160 din 7 iulie 2019/30 iunie 2019, emisă de SA „Regia Apă Canal-Orhei”.

Astfel, în urma verificării metrologice de expertiză a contorului, inițiată la cererea SRL „Brodețchi”, a fost constatat că contorul de apă nu corespunde

cerințelor documentului normativ NML 3-08-2021, depășind limitele erorii relative tolerate la debitul nominal (Q_{nom}), tranzitoriu (Q_t), minimal (Q_{min}), fiind declarat inutilizabil.

Prima instanță și instanța de apel au constatat că, deși reclamația SRL „Brodețchi” s-a adevărit parțial, or contorul de apă nu corespunde cerințelor, rezultatele erorii relative obținute au fost indicate cu semnul „-”, și anume debitul nominal (Q_{nom}) = - 3,26 %; debitul tranzitoriu (Q_t) = - 29,53 %; debitul minimal (Q_{min}) = - 53,31 %, adică au arătat că contorul a înregistrat un volum mai mic de apă, ce presupune o eroare în folosul consumatorului.

La 18 mai 2021, SRL „Brodețchi” a declarat recurs împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le ilegale și neîntemeiate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material, fără a constata și elucida obiectiv și pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond.

Cu referire la prevederile pct. 3 din Ordinul nr. 118 din 28 august 2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală”, a precizat că la materialele cauzei se regăsește doar o copie a unui exemplar de factură fiscală, care, pe lângă faptul că nu a fost examinată de instanțele de fond, este imposibil de determinat de pe care exemplar original a fost făcută, or doar în raport cu aceasta se poate aprecia dacă corespunde sau nu condițiilor de valabilitate prevăzute de lege.

De asemenea instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au verificat dacă obiectul litigiului - factura fiscală anexată la dosar nu a fost emisă electronic și dacă emitentul avea dreptul pentru tipărirea de sine stătător a facturilor fiscale, or potrivit legii acest drept se efectuează în baza recipisei emise în formă electronică, în urma depunerii de către entitate a unei solicitări prin intermediul sistemului informatic automatizat comandă on-line a formularelor tipizate.

Deoarece acest act nu este anexat în original, este cu neputință de stabilit dacă este exemplarul furnizorului sau al beneficiarului, iar în situația în care acest act juridic reprezintă manifestarea de voință exteriorizată de furnizor prin înaintarea spre plată, instanța urma să verifice nu doar cantitatea serviciilor prestate și valoarea, dar și celelalte elemente de formă și conținut, or furnizorul în calitate de monopolist utilizând poziția dominantă în zonă trebuie să respecte cu strictețe legislația, drepturile și libertățile consumatorilor, însă, instanțele de judecată nu s-au expus în această privință, deoarece nu l-au verificat în ședința de judecată.

A mai notat că, deși a înaintat o cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ, instanța în scop de discriminare i-a încălcat acest drept, l-a obligat să achite taxa de stat, contrar prevederilor art. 85 alin. (1) CPC, cauza nefiind examinată de un judecător specializat prin prisma art. 192 Cod administrativ.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile art. 21 alin. (3) și 39 Cod administrativ, iar dispunerea judecării cauzei contrar legii reprezintă o încălcare flagrantă a accesului liber la justiție.

Astfel, contrar art. 9 alin. (2) CPC, instanțele de judecată ierarhic inferioare au organizat și desfășurat procesul contrar limitelor stabilite de lege.

Mai mult decât atât, nu a fost aplicată corect legea materială, or actul juridic - factura fiscală seria nr. EAA000475160 din 5 iulie 2019 emisă de intimată este lovită de nulitate absolută, întrucât a fost emis eronat și contrar Instrucțiunii privind completarea documentului primar cu regim special „Factura fiscală”, lipsește rubrica 17 și nu are aplicată semnătura olografa și ștampila beneficiarului serviciilor pe niciunul din exemplarele prevăzute de lege, semnătură care este obligatorie.

Tot la 18 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Ion Leca în interesele SRL „Brodețchi” a declarat recurs împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

A invocat că prima instanță și instanța de apel nu au luat în considerație că SA „Regia Apă Canal-Orhei”, contrar prevederilor contractului de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă de canalizare și epurare a apelor uzate din 18 iulie 2016, nr. 64, încheiat între SA „Regia Apă Canal-Orhei” și SRL „Brodețchi”, precum și a pct. 15 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, nu a verificat metrologic și nu a schimbat contorul defectat care nu scria corect datele furnizate de intimată.

Prima instanță nu a luat în considerație faptul că explicațiile Institutului Național de Metrologie nu pot fi puse la baza unei hotărâri a instanței de judecată.

Prima instanță a aplicat eronat legea materială, confundând aceste explicații ale Institutului Național de Metrologie cu un raport de expertiză judiciară, or în hotărâre este menționat că potrivit raportului de expertiză metrologică a fost constatat semnul „-”.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că potrivit raportului de expertiză extrajudiciară a Biroului Asociat de Expertiză Judiciară din 3 septembrie 2020 a fost constatat că contorul de apă avizat din punct de vedere tehnic este defectat.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au examinat obiectiv litigiul din speță, dat fiind faptul că volumul de apă în cantitate de 4016 m³ a fost chipurile consumat nu de toate obiectele SRL „Brodețchi”, dar de un singur obiect din mun. Orhei str. Șoimarului 3, deși la materialele dosarului au fost anexate înscrisuri, probe pertinente, prin care a fost demonstrat inversul.

La 7 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Regia Apă Canal-Orhei” a depus referință la recursul declarat de SRL „Brodețchi”, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 24 martie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 178), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Tot actele cauzei atestă că la 20 aprilie 2021, reprezentantul recurentei, avocatul Ion Leca a făcut cunoștință cu materialele dosarului, ceea ce se atestă prin mențiunea aplicată pe cerere (f. d. 180).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 mai 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de SRL „Brodețchi” și de avocatul Ion Leca în interesele SRL „Brodețchi”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de SRL „Brodețchi” și de avocatul Ion Leca în interesele SRL „Brodețchi”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile declarate de SRL „Brodețchi” și de avocatul Ion Leca în interesele SRL „Brodețchi” urmează a fi considerate ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Brodețchi” și de avocatul Ion Leca în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Brodețchi”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru